

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **80074** (13) **U**
(51) МПК (2013.01)
A61B 10/00

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

(21) Номер заявки: u 2012 13837	(72) Винахідник(и): Швадчин Ігор Олександрович (UA), Деєв Валерій Аркадійович (UA), Калашніков Олександр Олександрович (UA), Куповська Светлана Іванівна (UA)
(22) Дата подання заявки: 04.12.2012	
(24) Дата, з якої є чинними права на корисну модель: 13.05.2013	
(46) Публікація відомостей про видачу патенту: 13.05.2013, Бюл.№ 9	(73) Власник(и): ДЕРЖАВНА УСТАНОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ "НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ХІРУРГІЇ ТА ТРАНСПЛАНТОЛОГІЇ ІМЕНІ О.О. ШАЛІМОВА", вул. Героїв Севастополя, 30, м. Київ, 03680 (UA)

(54) СПОСІБ ПРОГНОЗУВАННЯ СПАЙКОВОЇ ХВОРОБИ У ХІРУРГІЧНИХ ХВОРИХ

(57) Реферат:

Спосіб прогнозування спайкової хвороби у хірургічних хворих включає визначення показників згортаючої та фібринолітичної активності крові хірургічних хворих, визначення показників протромбінового часу, активованого часткового тромбoplastинового часу, концентрацію фібриногену, рівня антитромбіну-III та розраховування значень критерію ризику спайкової хвороби.

UA 80074 U

Корисна модель належить до медицини, зокрема до діагностики, і може бути застосована для прогнозування ризику виникнення спайкової хвороби черевної порожнини у хірургічних хворих для ранньої діагностики та зниження кількості післяопераційних ускладнень.

Найбільш близьким аналогом є спосіб прогнозування рецидиву спайкової хвороби, який включає визначення рівня зв'язаного з білком оксипроліну (ЗБО), глікозаміногліканів, N-ацетилнейрамінової кислоти та еластази і на підставі отриманих даних встановлення рівня ризику рецидиву спайкової хвороби [Патент № 49508 UA, МПК А61В 10/00. Бюл. №8, 2010 р.].

Недоліками цього способу є низька діагностична ефективність (точність), що обумовлено відсутністю чітких математичних зв'язків між значеннями лабораторних показників та ступенем ризику виникнення спайкової хвороби.

Задачею корисної моделі є розробка такого способу прогнозування спайкової хвороби у хірургічних хворих, який за рахунок включення у математичну модель доступних лабораторних показників згортаючої та фібринолітичної системи крові пацієнта забезпечив би підвищення діагностичної ефективності (точності) прогнозу.

Поставлена задача вирішується тим, що у способі прогнозування спайкової хвороби черевної порожнини у хірургічних хворих, який включає визначення показників згортаючої та фібринолітичної активності крові, згідно з корисною моделлю, визначають показники протромбінового часу (РІ), активованого часткового тромбoplastинного часу (АРТТ), концентрацію фібриногену (F) та рівень антитромбіну-III (АІІІ) і розраховують значення критерію ризику спайкової хвороби $\mathcal{R}$ по співвідношенню:

$$\mathcal{R} = \left| \frac{13,30 - \text{РІ}}{0,47} \right| + \left| \frac{31,75 - \text{АРТТ}}{3,42} \right| + \left| \frac{3,49 - F}{0,54} \right| + \left| \frac{91,83 - \text{АІІІ}}{6,99} \right|, \text{ од. (1)}$$

де:

РІ - протромбіновий час, с;

АРТТ - активований частковий тромбoplastинний час, с;

F - концентрація фібриногену, г/л;

АІІІ - рівень антитромбіну-III, %;

і при значеннях $\mathcal{R} \geq 4,84$ од. прогнозують високий ступінь ризику спайкової хвороби.

Наведене в формулі корисної моделі співвідношення (1) визначення ступеню ризику спайкової хвороби пацієнтів по даних лабораторних досліджень побудовано за допомогою методів теорії розпізнавання образів (pattern recognition) [Theodoridis S. Introduction to Pattern Recognition. A Matlab Approach / S.Theodoridis, K.Koutroumbas. - Burlington: Academic Press, 2010.-220 p.].

Для визначення якості запропонованої моделі був проведений ROC (Receiver operating characteristic) - аналіз з побудовою кривих чутливості та специфічності [Fawcett T. An introduction to ROC analysis / T.Fawcett // Pattern Recognition Letters.-2006. - № 27. - P. 861-874]. Розраховане значення показника площі AUC (area under curve) під ROC-кривою становило 0,9645 ($0,9219 \div 1,0000$), що відповідає "відмінній" якості моделі ($0,9 < \text{AUC} < 1,0$). Критичне значення $\mathcal{R}_{\text{кр}}$ було вибрано за умови максимальної чутливості та специфічності методу і становило 4,84 од. При вибраному критичному значенні $\mathcal{R}_{\text{кр}}$ чутливість методу становила 89,66 % ($73,61 \div 96,42$ %), специфічність 88,57 ($74,05 \div 95,46$ %), діагностична ефективність (точність) методу становила 89,12 %.

Константи співвідношення (1), були розраховані на підставі даних аналізу 29 історій хвороб пацієнтів з різними формами спайкової хвороби та 35 історій хвороб хірургічних пацієнтів без клінічних та анамнестичних проявів цього захворювання.

Визначення критерію ризику спайкової хвороби $\mathcal{R}$ по співвідношенню (1) забезпечує підвищення діагностичної ефективності (точності) за рахунок використання чітких математичних зв'язків між значеннями лабораторних показників та ступенем ризику виникнення спайкової хвороби.

Спосіб виконують наступним чином.

У хворого здійснюють забір крові та визначають лабораторні показники згортаючої та фібринолітичної систем: протромбіновий час (РІ), активований частковий тромбoplastинний час (АРТТ), концентрацію фібриногену (F), та рівень антитромбіну-III (АІІІ), та по співвідношенню (1) розраховують значення критерію ризику $\mathcal{R}$ виникнення спайкової хвороби. Отримане значення $\mathcal{R}$ порівнюють з критичним $\mathcal{R}_{\text{кр}}$, яке становить 4,84 од., і якщо при $\mathcal{R} \geq \mathcal{R}_{\text{кр}}$ прогнозують високий ступінь ризику спайкової хвороби.

Приклад

Хвора Б., 1954 р. н., історія хвороби № 3116/09 р. Знаходилась на стаціонарному лікуванні з 28.05.2009 р. по 19.06.2009 р. Оперативне втручання - ретрансверзостомія, пластика паракостомічної грижі, пластика мочеточника. Лабораторні показники згортаючої системи крові в передопераційному періоді: протромбіновий час (РІ) 15,7 с; активований частковий тромбопластиновий час (АРТТ) 30,2 с; концентрація фібриногену (F) 4,2 г/л та рівень антитромбіну-III (AIII) 75,0 %. Обчислення значення критерію по співвідношенню (1) $\mathfrak{X} = 9,26$ од., що відповідає високому ступеню ризику виникнення спайкового процесу в післяопераційному періоді ($\mathfrak{X} \geq \mathfrak{X}_{кр}$). В найближчому післяопераційному періоді у хворої розвився спайковий процес.

За допомогою запропонованого способу були обчислені значення ризику спайкової хвороби для 64 хворих, яким виконувались хірургічні операції на органах черевної порожнини. З 29 хворих, у яких розвився спайковий процес в післяопераційному періоді, правильно діагностовано 26 (88,6 %), а з 35 хворих, у яких післяопераційний період проходив без клінічних проявів спайкової хвороби, правильно діагностовано 31 (88,6 %). В цілому, з 64 хворих, для яких були розраховані значення ризику спайкової хвороби, правильно діагностовано 57 (89,0 %). В той же час за способом аналогом правильно діагностовано 65,5 %.

Таким чином, використання запропонованого способу прогнозування спайкової хвороби черевної порожнини у хірургічних хворих дозволяє підвищити рівень діагностичної ефективності (точності) до 89,12 %.

ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

Спосіб прогнозування спайкової хвороби у хірургічних хворих, що включає визначення показників згортаючої та фібринолітичної активності крові хірургічних хворих, який **відрізняється** тим, що визначають показники протромбінового часу (РІ), активованого часткового тромбопластинового часу (АРТТ), концентрацію фібриногену (F) та рівень антитромбіну-III (AIII), і розраховують значення критерію ризику спайкової хвороби $\mathfrak{X}$ по співвідношенню (1):

$$\mathfrak{X} = \left| \frac{13,30 - \text{РІ}}{0,47} \right| + \left| \frac{31,75 - \text{АРТТ}}{3,42} \right| + \left| \frac{3,49 - F}{0,54} \right| + \left| \frac{91,83 - \text{AIII}}{6,99} \right|, \text{ од.}$$

де:

РІ - протромбіновий час, с;

АРТТ - активований частковий тромбопластиновий час, с;

F - концентрація фібриногену, г/л;

AIII - рівень антитромбіну-III, %;

і при значеннях $\mathfrak{X} \geq 4,84$ од. прогнозують високий ступінь ризику спайкової хвороби.

Комп'ютерна верстка Л. Литвиненко

Державна служба інтелектуальної власності України, вул. Урицького, 45, м. Київ, МСП, 03680, Україна

ДП "Український інститут промислової власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601